

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Svoboda: (201) 434-0237. UNA: (201) 451-2200

Subscription 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00. UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302. Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00. Для членів УНСОЮЗУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Нарід і преса

Місяць жовтень — це місяць преси. Але преса найтісніше пов'язана з народом. Розквіт української преси йшов впері з покращанням нашої держави і її занепад був наслідком погіршення його долі. Свобода слова і свобода друку — це буква, "а" в алфавіті людських і громадських прав. Без свободи слова і друку немає свободи народу. І тому і деякі дати з історії преси є неначе символами найгіршої неволи, в якій перебувала Україна, так само, як її буйний розвиток був безпосереднім і логічним наслідком українського визвольного зриву. Обіжники царського міністра Петра Валуєва з 20-го липня 1863 року, в якому сказано про українську мову, що її „не било, нет і бить не может” та Емський указ з 18-го травня 1896 року — це документи найтемнішої ночі, яка настанала для України після прогрі під Полтавою 1709 року.

Історія української преси є історією українського народу. На превеликий жаль, ми все ще не маємо такої повної історії української преси, яка була б тісно пов'язана з історією української політичної думки. Найкращими, чи пак єдиними джерелами до пізнання історії української преси є все ще статтейна Енциклопедія Українознавства, яка свою статтю про пресу черпала з невеличкої книжки Аркадія Животка — „Історія української преси”, друге видання 1946. Багато цікавої статистики подає „Українська преса з перспективи 150-тиріччя” Юрія Тенюльського (насправді Левка Лукасевича, Вид. Мар'яна Коца, 1974) і — „Два З'їзди”, Вид. Спілки Українських Журналістів Америки (СУЖА). Нас сьогодні не цікавлять статистичні дані, що їх можна знайти у названих книжках. Нас цікавить теперішній стан української преси в Україні і в діаспорі та перспективи майбутності української преси.

В УССР немає української преси. Там є тільки часописи писані українською мовою, але на послугах ворожому Україні режимові. „Вісті з України” що появляються у Києві, є гірші за чорносотенного „Киевланіна”, бо „Киевланін” проповідував зберігання за всяку ціну „єдиної невідімої” з гаслом „бей жидов, спасай Рассею” і був вірний Валуєвському „нет, не било і бить не может”, а „Вісті з України” поставили собі за ціль проголосувати персональні пашквілі та фальшувати все, що українське за зразком енциклопедії УРЕ.

Отож, українська преса існує тільки у діаспорі, поза межами України. Вона поки що все ще здійснює свою місію: інформувати й інтерпретувати всі події, які діються в Україні, Америці, у широкому світі і в межах української громади. Але, на превеликий жаль, на наших очах українська преса корчиться. Природну асиміляцію до чужомовного оточення можна зупинити, можна ставити їй перешкоди. Могутнім засобом проти цієї асиміляції стала у практиці реалізована теорія покійного головного редактора „Свободи” д-ра Луки Мишуги про „дві батьківщини”: батьківщину батьків і батьківщину придбану на поселеннях. А проте приклад інших національних груп у Америці, зокрема та особливо німецької і польської, доводить до сумного висновку, що і наша преса буде щораз більше корчиться. Сумним є теж факт, що деякі органи української преси цілком нехтують „Кодексом українського журналіста”, прийнятого 6-го листопада 1966 року у Торонто.

Перспективи невеселі. Очевидно коли всіх нас не стане, то українська громада в діаспорі, зокрема в Америці і Канаді, буде існувати й далі. Вона буде інша, теперішній братський, науковий, молодіжний, жіночий і інші установи й організації, які ще мають амбіцію бути самостійними й окремими, будуть примушені єднатися. Прийдуть до проводу люди з молодими, тут народженими поколіннями. Будуть інші методи, але громада житиме і житиме ідеалом народоправної від когось незалежної української держави. Але деякі ділянки українського життя будуть замрижати. До таких ділянок належить і українська преса. Видавати будуть, бо будуть Союзи чи скомульгований один Союз, будуть Церкви, будуть якісь ідеологічні середовища, які матимуть амбіцію і фінансові можливості видавати часописи. І будуть читачі, хоч у зменшеному числі. Але видине переважна проблема редакторів і авторів. На наших очах виростає покоління патріотичне, високоосвічене, яке проте володіє українською мовою тільки для щоденного вжитку, а не володіє так досконало, щоби можна було редагувати часописи і писати статті та заповнювати українську газету українським змістом. Місяць жовтень спонукує до міркувань на цю тему української преси — головна ж — як її рятувати на майбутнє.

Рідну мову треба обороняти, але не на зборах і з'їздах письменників. Українська мова повинна дзвеніти повсюди в Україні, у школах і театрах, в урядових та установчих, на вулицях міст і в кожному українському домі. Чужинці, звідки вони не прийшли б, вже тому, що живуть в Україні, повинні не тільки знати, але й користуватись українською мовою. Та як це зробити, коли самий господар України — секретар партії Шербицький, навіть на вчільні запрошення вищої влади, не заохотив говорити українською мовою, заявивши, що буде говорити мовою „великого Леніна”. Чому ж тоді по партійній гірархії не мовою це більшого Маркса. Тут і наші письменники не без гріха. Якою мовою вони говорять на міжнародних імпрезах? Відбулись недавно „дні української культури” в Німеччині і там відомий і крикливий в Україні письменник, відкриваючи їх, промовляв російською мовою. Треба було німця в аудиторії — колишнього жовніра, який пройшов війну на українській землі, і він запитав промовця, як же так відкривав українські дні і промовляв не українською, а російською мовою; все одно промову треба перекладати для публіки на німецьку мову. Та що ж робили, коли й найкращий і найважливіший письменник в Україні не тільки відзначений орденами, але й прийнятий на високі пости в партії, сповідаючись на з'їзді письменників у Києві, з задумом ширше їм деклямував, яка близька його серцю і мила йому саме російська мова. Якби у нього відчуття, що доля дала йому талант послужити

О.Т.

ЩЕ ПРО КУЛЬТУРУ

II.

ти рідній культурі, тоді він знав би, що єдина мова, яка повинна глибоко вийти у його серце, це рідна батьківська мова, якою вчила його говорити рідна мати-селянка й іншої не може бути.

Пора саме тепер, коли з ласки Москви можна говорити про „перестройку”, почати таку розмову про переміни і в Україні. Болгарія, як і з усіх сателітів Москви такі найтісніше тримаються московської лінії в політиці, можуть послужити прикладом. У болгарській газеті „Софійські вісті” з 5-го серпня 1987 року на першій сторінці читаємо передову статтю під назвою: „Перестройка — це рівняється більше соціалізму”. Там і пишеться так: „Ми є тепер на новому пункті перелому соціально-економічного розвитку в нашій країні. Та чи це інший рід соціалізму? Радше згоджусь із соціалістичною дефініцією, що „перестройка” — значить більше соціалізму. Бо те, що ми намагаємося зробити, це виявити, глибоко-схвально потенціалі сил нашого суспільства. Чи прийматиме новий модель більш досконалого соціалізму в нашому суспільстві не протидіє попередній фазі, коли було усталено, що вся соціалістична спільнота мусить триматися одного моделю для розвитку? Так, справді був період, коли якесьбудь відмінність у розвої окремих країн, відкидалась. Як-небудь націоналізація со-

ціалізму вважалась просто ревізіонізмом. Та досвід показує, що кожна фаза характеризується своїми особливостями. Під теперішню пору зміни проходять у всіх соціалістичних країнах. І ті зміни не можуть і не повинні бути ідентичні. Особливості окремих країн вимагають, щоб шукати національних моделей соціалізму, національно-специфічних доріг для розвитку. І це ніякий ревізіонізм”.

Сказано просто і ясно. Інші соціалістичні держави, які все ще вірно перебувають в орбіті впливів імперіальної Москви, можуть диктувати про національні форми соціалізму і можуть будувати соціалізм за своїми власними національними моделями, які вимагає добро і розвої їхніх країн і народів. З цього права користає не тільки Китай, чи Югославія, але і Болгарія, і Румунія, й Угорщина, і Польща. А в Україні не сміють навіть привертати виключення „по вільності старшого брата” маленьку літеру „и” в азбуку без дозволу з Москви. А де ж український модель соціалізму? За сімдесят років „соціалізації” України такий модель повинен був бути. Чи не пора тепер в добу „гласності” і „перестройки” почати і в Україні розмову про власний шлях до соціалізму, як це практикують усі соціалістичні держави? Може мати свій національний модель соціалізму восьмимільйонна Бол-

гарія, чи десятильйонна Угорщина, чи двадцятимільйонна Румунія, чи тридцятимільйонна Польща, то тим більше повинна мати такий національний модель господарювання п'ятдесятимільйонна Україна. Цей національний модель вирішує і про національні обличчя країни. Ось партійні секретарі Жіков з Болгарії чи Ярузельський з Польщі говорять рідною мовою і в самій Москві, Жіков — болгарською, а Ярузельський — польською, хоч добре знають російську мову; спеціально виховані від дитинства в Росії Ярузельський знає її не гірше від Шербицького, який навіть у столиці України у Києві говорить і розмовляє виключно великою, як це він підкреслює, мовою великого російського народу. Це теж наслідок розуміння культури.

Тож, перед Україною єдиний тепер, навіть визначений Москвою шлях: віднайти свій національний модель в розвої до соціалізму. Був свій модель соціалізму, так буде і своя мова і буде своя культура. Культура — це не тільки духовне життя народу, це вся автентичність народу, який може жити повним життям тільки в повній свободі і самостійності. Ось мов на сором Європі — вся Африка, що була одним колоніальним конгломератом, сьогодні поділена на десятки незалежних країн-держав, які мають право жити власним незалежним життям, і творити власну культуру. Такою права на власне життя і власну культуру не має одна із старших європейських країн — Україна, стиснена у братніх обіймах московського імперіалізму.

Йому вдалося вийти на Захід, і описав описав свої враження з побуту в Україні після багатьох років перебування на Заході. Цікаво описав автор збори в селі Красному Львівської області, куди за часів Хрущова приїхав тодішній секретар обласного комітету Стефанік. Тоді в компартії України було піднесене питання, що партія хоче мати свої місцеві національні кадри, що як викликало велике обурення росіян. По тому питанні доповідав Стефанік у Красному. „Товариші, — мовив він, — склалися обставини, що ми ніби німецькі окупанти зайняли всю керівну владу по всій Україні. Голос у залі: (поросійському) — це ви, а не ми”.

Стефанік продовжує, по-правильно: — „в керівних партійних і радянських органах працюють лише особи російської національності. Знову в залі голос: „а, що це, погані?”

Стефанік не дає себе збити і говорить далі: „Мусимо віддати всю владу в руки народу, так, як учив нас Ленін, в руки українського народу. Бо це Українська Радянська Соціалістична Республіка, а росіяни повернуться в Росію... У залі зрівнявся неймовірний свист і тутопніти ногами.

(Продовження буде)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Яр. Климовський

Графіка та настелі

Заходом меткого й підпримчивого 20-го Відділу США ім. Олени Теліги у Філадельфії, 25-го вересня ц. р. в т. зв. червоній залі УОК Центру відбулось відкриття виставки Христини Головач-Дебаррі. Виставку відкрив мистець-малюк Роман Васишин. Виставлено 49 графічних і 10 настельних праць. Крім цього було ще декілька картин поза каталогом. Виставка тривала від 25-го до 27-го вересня 1987 року. Відвідувачів було доволі багато, якщо візьмемо до уваги ще інші імпрези.

Здавалось, що в проминанні часу з його сворістю та звичайною консумпцією, немає місця на мистецтво, зокрема образотворче, та все ж — Слава Богу! — у нас воно ще сак-так животіє, хоча могло б бути набагато краще.

Не від речі на цьому місці представити мисткиню.

Христина Головач-Дебаррі, це вже зріла мисткиня. Три роки студіювала в Ньюаркській школі красної індустриального мистецтва і чотири роки в Ньюйоркському університеті, завершивши їх знавням бакалавра з предмету красної мистецтва в 1967 році. Вона і досі не перестала студіювати. Тут слід згадати Студентську лігу мистецтва та Товариство настельників в американських мистецтвах.

Пройшла майже всі мистецькі техніки. Свої картини експонувала в ОМУА в Нью Йорку, Ньюарку, на Союзі, в Українському Мистецькому Центрі в Лос Анджелесі, Чикаго, Саскатуні, Торонто та на збірних американських експозиціях.

Закі обговорювати графіку, як одну з мистецьких технік, декілька слів.

Графіка виводиться з англійської гліптики (мистецького різблення на дорожніх знаках і напівдорожніх знаках, кольорових каменях), як різноманітні оздоблення ванням орнаментом тканин і шкіри, знайомих у Єгипті ще в часах до Христа, в Європі з XV сторіччя з широким розвитком у XVI і XVII сторіччя.

У ній (графіці) висловлювався Рембрандт. Графіка, як кажуть була однією з п'яти Пікассо, який упродовж своєї мистецької творчості створив 2,200 графік, ілюстрував книжки і представляв цією технікою коридор де торрес.

„Любов”, як перший (у каталозі) твір цієї диланки, звертає увагу на себе, викликаним мистичним настроєм. Між іншим з цієї гостротою спостереження та її власною інтерпретацією будемо стрітатися безперечно. У „Молитви” поза техні-

чною вправністю евідентно підкреслена контемплативність, а водночас чомусь насувається рефлекс чорно-білої трагедії.

У „Галілах”, багатоглибкій композиції, подобається нам плямисте розташування постатей. Те саме спостерігаємо на „Ярма-ру” і „На базарі”.

У картині „Спи дитино, спи!” — відчужено материнську любов, а в „Прошани” — пригноблення.

„Гудул” імпонує своєрідним типажом.

Тоді обговорити кожну з п'ятдесяти графік, тож звернемо увагу ще лише на деякі. У цьому жанрі переважають квіти — лілії, рододендрон, тритом, конвалія, орхідеа, ірис, півні квіти й інші.

Мисткиня вміє схопити в „об'єкті” щось характеристичне, цікаве і його в мистецькій спосіб зафіксувати — скажім — як у „Пшениці”, „Соняшнику” чи хоча б навіть у „Буддизмі”.

Христина Головач-Дебаррі знаменито володіє лінійною, якою часто-густо передає рух. Саме ця лінія з найбільшою силою уявляється у чорно-білих картинах.

Зчегри перейдемо до картин, виконаних настеллю.

Настель, як одна з широкопоширених мистецьких технік, відома вже в XVI сторіччя. У цій техніці у Франції працював Е. Дега. В Україні — О. Мурашко, О. Шовкуненко, Й. Бокшай та інші.

Настель дає змогу застосувати різноманітні живописні й графічні прийоми, добивається чистих звучних тонів.

Мисткиня, крім графік, на цій виставці експонує фрагменти природи, студій дерев, лісної зелені, кущів тощо. Словом у пейзажах, у більшості з Гантеру, не лише стремління до візуальної краси твору, але в них, зображення могутності і маєстатичності гір; у них сміливість мазка, відчуття кольористики, простору, світла як освітлення. Ці твори збагачує валорями вартості. Не без того, що вкладає у них автентичне пережиття.

Мисткиня, як індивідуальність, виявляє себе в своїй творчості, скріплени власною інвенцією, станом концентрації, не згадуючи кольористики розв'язань, а що найважливіше бажанням збагнути самотність українського мистецтва.

Христина Головач-Дебаррі, здійснюючи свою мистецьку програму в напрямі досконалення засобів вислову, не зупиняється на вже освоенному, але дає про нові осмислення, що очевидно треба відмітити і як казали старинні римляни, „sunt cuique tribune” (Відати те, що кому належить).

УКРАЇНЬСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

Уже давніше І. Форденко написав і видав власні кошти книжку п. з. „Система чудес” у двох частинах: 1. „Марксизм зблизка” і 2. „Пішхом по уярмленій Україні”. Його праця — це своєрідний споминок з тоталітарної червоної імперії та з поневоленої України в повнозрілих роках і пізніше, коли автор бачив і був свідком жахливої дійсності буття „передової країни”, — обман, фальш, злидні, колгоспного життя, розпач, розпачі, насильства в Україні росіян-вірних слуг режиму, шовіністично-реалізаторів московсько-большевницької політики в невідомій імперії.

Автор пише про себе, що він не поет і не письменник, а лише свідок, що свідчить лише те, що бачив, і що чув, і в цьому його заслуга, що описав події і дійові персонажі не у вибухливих формах, а зобразив їх такими, якими він їх бачив у час свого перебування в Україні.

У першій частині — „Марксизм зблизка” — автор опрацював такі короткі розділи: „Комуністичний маніфест і революції”, „Комуністична законність”, „Соціалістична диктатура пролетаріату”, „Чи може бути інше?” „Суть комунізму”, „Пролетаріат не має нічого до страчання”, „Хто не працює, той не їсть”, „А, що в Польщі?”, „Висновок до першої частини”. В цих

Д-р Святослав М. Фостун

„СИСТЕМА ЧУДЕС”

розділах автор розглядає суть марксизму, комунізму — однієї ідеології, що породила невідомі державну систему — Советський Союз. Автор і пише: „Чи не бачимо ми тепер, що і Маркс, і Енгельс уже брехали у своєму комуністичному маніфесті? Трудно сказати чи замовляли вони виконавців, але брехали, заявляючи, що пролетаріат не має нічого до втрачання, крім своїх кайданів”. А вийшло, що пролетаріат лише хвилю втратив кайдани на те, щоб пізніше більшовики знову їх цупко наклали на все робітництво, а та ж і на селянство і в загальні на всі прошарки населення, крім партійної знаті та все-владних колись ЧеКа, ГПУ, НКВД, МВД, чи тепер КГБ.

Автор є рішучим противником теж і ерокомунізму, вважаючи, що компартія навіть ерокомуністичного зразка буде вводити комуністичну партійну програму в державі, коли б вона прийшла до влади, бож іншого бути не може. Може справді не буде експлуатації людини людиною,

але чи не буде експлуатувати режим людини? Звичайно, в західному світі в країні, де комуністи могли б прийти до влади не буде більшовицького терору, але гарантуватиме, що терору не буде зовсім. Адже бачимо, що діється в тих африканських країнах, де комуністи чи прокомуністи є при владі (Етіопія, Мозамбік та ін.). „Пішхом по уярмленій Україні” — це друга частина праці автора, яка має такі розділи: „Свобода Гершуні, советське військо йде — ми вільні”, „Борислав не сміється”, „Сосисочна поблиз Галицького ринку”, „Грізні націоналісти та невольники електронергії”, „Вершини шаста чи хамства”, „А, солешко” та інші. „Збори в Красній”, „Білі булочки”, „Київ 1956”, „Колгосп Перемога”, „Наш Львів і перша руська соборка”, „Москва моя, ти сама любима”, „Є люди чи дійсність”, „Київ удруге” і Висновок.

Ця друга частина книжки особливо цікава розповідями автора про життя у повнозрілій Україні, яку він проміряв пішхом, і з якої

ках, під впливом яких він формувалася.

Емоційно-пізнавальний світ Гаврилова, як видно, багатограний і вразливий. Його емоції „рухомі”, залежно від причин зовнішнього впливу. Як відомо, переживання людини, зумовлені конкретною дійсністю, завжди сфокусовані на певній об'єкт, а емоції, які виникають під певним впливом можуть мати різний характер: вони можуть бути тимчасовими, часом можуть виникнути раптово, як спалах блискавки, а можуть стати стабільними, перетворившись у певні постійні властивості особи, чи навіть і риси її характеру.

Як же діють ці чинники в М. Гаврилова? Він народився в советській дійсності (1949 р.). Батьки його мало займалися ним, але навчили його „відкривати добре від зла, а потім або нагороджували, або карали, в залежності від учинку” (стор. 13). Дівчата його не цікавили й „таким чиним” у свої сімнадцять років він вже опинявся в „ізоляції” (стор. 17). Але розвиток його уяви продовжувався, як також посилювалася активізація мислення, що сприяло формуванню світогляду. Перед ним „постали нові питання: якщо є Бог — то хто він такий? Яким повинно бути мислення до нього” (стор. 24). Це викликало глибокі почуття й сильно вплинуло на емоційно-пізнавальний світ молодого хлопця. „І тут неждано прийшла думка: „Ти повинен бути священиком!” (стор. 27). Думка була несподіваною і приголомшуючою, але ідейно значимою, бо виповнилася душевну пустку й стала стимулювати Гаврилова в розвитку його дальших бажань. У семінарії, в Ленінграді, появився у нього пети́зм, а навіть у деякій мірі мистицизм, почалося інтелектуальне формування його особистості. Не без впливу був тут і національний склад студентів семінарії (приблизно 70-80 відсотків — українці із Західної України та Закарпаття; 10 відсотків — українці із Східної України та всього тільки 10 відсотків — росіяни й інші національності), що звернуло увагу Гаврилова на його походження та на глибоку релігійність його земляків.

З практики знаємо, що життя стає ефективним і емоційним тільки тоді, коли воно як слід продумане та відповідно сплановане. Але в Гаврилова не завжди так було, у нього багато дечого виникало саме по собі, як

результат захоплення чимось новим, часом навіть мало зрозумілим для нього. Таке щось „нове” він виніс, переступивши „порог католицького костелу Пречистої Діви Марії Львівської” на Ковенському провулку (бічна вулиця Маяковського в Ленінграді). З цього провулку він так пише: „У нас (у православних — В. Ж.) немає такої сильної свхаристичної дисципліни, як у католиків. У них особливо відчувається свхаристична присутність Христа. Можна сказати, що Літургія в них дуже христостентрична. Він подивиться, як католики відносяться до Євхаристії, вони кланяються, коли приймають її” (стор. 41).

З великим пієтизмом розповідає Гаврилова про митрополита Никодима, який „дуже симпатизував галичанам-католикам і вболівав над їхньою долею, та, на жаль, нічим допомогти він не міг. Він високо ставив діяльність митрополита Андрія Шептицького, цінив ширину його поглядів, дипломатичний талант. Коли б митрополит Андрій не вмер передчасно, то він спас би греко-католиків українців від православ'я”. При його гнучкості й ширині поглядів він міг домовитися зі Сталіним щодо легального існування Католицької Церкви на Західній Україні”. Він „теж цінив українців і за те, що вони в основному постачали кадрами (Російську) Православну Церкву” (стор. 55). У митрополита Никодима, 6-го вересня 1975 року, о годині 10-й, поблизу величального храму св. Софії в Новгороді, відбув Гаврилов „генеральну сповідь” усю склав монаші шлюбні і присягу на вірність Апостольському Престолові й Папі Римському” (стор. 61). Він так пише про цю подію: „Це все відбулось, ясна річ, таємно, але тепер, коли митрополит Никодим помер (3-го вересня 1978 року під час авіації) у новообраного Папи Івана Павла I — В. Ж.) йому вже нічого не зашкодить, я не хотів би, щоб ця важлива справа, яка свідчить про покійного митрополита, як про католика, залишилася таємною. Істориком буде корисно знати такі речі, і не буде помилкою з моєї сторони та гріхом когось таємничо розкрити. Що ця подія мала місце, я можу присягнути перед євангелієм” (стор. 61).

Закінчення буде.

Володимир Жила

ТВІР, ЩО ПРИВЕРТАЄ ДО СЕБЕ УВАГУ

Священик Михайло Гаврилов, „Кожна людина — це перш за все історія”. Автобіографія українського католицького священика в сучасній Україні. Українська Пресова Служба, Рим, 1987.

І. Передо мною твір Михайла Гаврилова, „Кожна людина — це перш за все історія”. Твір цей — це передрук із „Хроніки Католицької Церкви в Україні”, ч. 16, Ужгород-Львів, 1987. Появився він у цьому виданні разом із „Духовним заповітом автора”, з яким, — як твердять видавці, — він творить одне ціле.

Хто ж такий автор рецензованого твору? Це середнього віку українсько-свещеник із села Рудники, Миколаївського району Львівської області. 1974 року він закінчив Ленінградську духовну семінарію, а 1977 року — Ленінградську духовну академію, де йому присвоєно ступінь кандидата богословських наук. Проте, як він пише: „Остаточна усвідомивши себе католиком, відкріто порвав свій канонічний та духовий зв'язок з (Російською) Православною Церквою і перейшов у підпільну Католицьку Церкву 21-го грудня 1979 року” (стор. 171). Автор — безпартійний, а світогляд його — католицький, поміркований, плюралістичний. По своїй природі й переконаннях М. Гаврилов — людина толерантна. Свій твір він написав оригінально й водночас охопив багатий матеріал, який привертає до себе увагу своєю самотністю. У ньому відчувається ширість і правдива схильованість. Часто писмено вражає поява широкого об'єру, так би мовити, широкотильності емоційного сприйняття советської дійсності. Тут варто глибоко задуматися над проблемами цього твору, які, звичайно, слід шукати не лише в характері автора, але насамперед у тих зовнішніх чинни-

ПРЕДСТАВНИКИ АФРИКАНСЬКИХ держав Ботсвана, Кенія й інших, які беруть участь в сесії Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй, виступили з гострою критикою Ради Безпеки ООН, яка в основному підтримує санкції проти Ірану, як протизаходні проти війни у Перській затоці між Іраном й Іраком, але відмовляється накладати такі ж санкції проти Південно-Африканської Республіки, яка ще й досі застосовує апартеїд у політиці й керівництві державою. Голова ботсванської делегації Джозеф Ленгвалла заявив членським державам Ради Безпеки, що він не розуміє подвійної політики З'єднаних Штатів Америки й Великобританії, які радо погодилися на ембарго проти Ірану, але зволікають із застосуванням його проти Південної Африки.

ПРЕЗИДЕНТ АРГЕНТИНИ Рауль Альфонсін і президент Філіппін Коразон Акіно поклали цього року на список претендентів на Нобелівську нагороду миру. Про це припадково згадав у розмові з кореспондентом агентства Асоційовані Пресс секретар Нобелівського комітету Якоб Свєрдруп. На засіданні Нобелівського комітету вже було вирішено хто отримає премію на 1987 рік, але офіційно прізвище буде подане до відомо у відповідь, 13-го жовтня н.р., о год. 11-й перед полуднем, згідно із звичаєм в Осло. Лавреатів цього року було 62 особи і 31 організація, значить усіх разом 93. Лавреати п'ятих інших категорій будуть також проголошені: 12-го жовтня — діячів медицини, 15-го жовтня — фізики й хімії, 21-го жовтня — економіки. Роздача нагород Нобеля відбудеться в Осло і в Стокгольмі 10-го грудня.

Д. Шумук серед молоді на зустрічі ОДУМ-у

Під час зустрічі ОДУМ-уна оселі „Україна“ (зліва) О. Коновал, Д. Шумук та А. Лисий.

(ОК) ОДУМ Америки й Канади влаштовує щорічну спільну зустріч свого членства з українським громадянством, переважно на своїх власних оселях — чи то в стейті Нью Йорк, чи в Канаді. Цього року зустріч ОДУМ-у відбулася 4-6-го вересня на оселі ОДУМ-у „Україна“ коло Лондону в Канаді. Цю зустріч звеличав своєю присутністю президент-борець і патріот Данило Шумук.

В суботу Данило Шумук зустрівся з активом ОДУМ-у та особами з демократичних середовищ. У зустрічі та обміні думками з ним взяли участь: Олександр Пошіваний (голова ЦК ОДУМ-у), Віктор Педенко (голова комітету зустрічі), Мар'ян Дальний (редактор „Нових днів“), Леонід Ліщина (редактор „Молодого України“ — журналу ОДУМ-у), Анастасій Лисий (голова видавничої спілки „Українська вісті“, які в 1983 році видали книгу Данила Шумука під назвою „Пережити і передумати“), Олександр Коновал, Дмитро Кислиця, Євген Федоренко, Валерій Родак, Борис Яремченко, Іван Данильченко, Олександр Харченко, Григорій Мороз, Федір Подолігоров, Микола Мороз та інші.

Керівники ОДУМ-у поділилися про зустріч Д. Шумука з канадською пресою та телевізійною станцією міста Лондон. У понеділок, 7-го вересня, місцева газета The London Free Press помістила довгу статтю-інтерв'ю Д. Шумука та його фотографію під назвою „Життя в неволі не може вбити духа — українці і далі борються“. На першій сторінці газети розповідається про його поновлення, про незвичайну долю українського народу, поновлення комуністичної імперії, русифікацію України та незвичайну її долю.

Данило Шумук виступив з коротким словом до одумівців та численної публіки, що виповнила велику залу дому оселі відомого українського діяча. У панелі на тему „Яке завдання української діаспори?“ та „Яке завдання ОДУМ-у?“ найцікавішим дискусійним моментом був Андрій Смик. Діагнози та виступи будуть подані в журналі „Молода Україна“.

Під час концерту було прочитано текст листа до Івана Дем'янюка, який перебував у тюрмі в Ізраїлі, з побажанням йому здоров'я й витривалості, щоб його мукі скоро скінчилися виправданням в тих злочинах, що йому приписують недержавні українського народу, доставляючи різні „документи“ з фабрики КГБ. Лист до нього підписали сотні учасників зустрічі.

Успішна й багаторічна зустріч ОДУМ-у закінчилася великою ватрою.

го, заступник голови ЦК, говорила на тему Хрищення України. Тарас Ліщина говорив про мету й завдання ОДУМ-у.

На бенкеті Олександр Багнійський передав на руки дирекції оселі „Україна“ п'ятак, вирізаний із дерева, на якому зображено 1000-ліття Хрищення України, роботи М. Тарана з Індії, ЗСА. Галина Грушечка запропонувала, щоб ОДУМ, який заініціював побудову пам'ятника митр. Василеві Липківському, розпочав і пропагувати ідею надання митр. Липківському відповідним релігійним установами звання українського святого. На бенкеті зустрічі також говорилося, щоб українська громада популяризувала в річницю 1000-ліття Хрищення України-Русі масові поїздки на прощі тих, які нічого не загрожує, до святих місць Києва, а не на святкує землю, в Ізраїлі.

Суботня програма включала також спортивні змагання, в яких узяли участь гольфі. Першуними відбились були дружина дівачат з Чикаго й дружина хлопців з Торонто.

Неділю, третій день зустрічі, призначено на вшанування основоположника і почесного члена ОДУМ-у Івана Багряного, якому сьогодні було 60 років. За ініціативою Ів. Багряного створено „ОДУМ-у“ середовище творило філії й допомагало їм у праці. Іван Багряний написав гімн ОДУМ-у. „Вперед, сини народу“ та марш ОДУМ-у „Ми обтхали землю навколо“. Доповідь про життя й творчість Ів. Багряного вголосив Олександр Коновал під час концерту.

На дефіляді ОДУМівської молоді, піднесенням прапорів говорив про завдання ОДУМ-у й української громади Олександр Пошіваний, голова ЦК ОДУМ-у. Після обіду в одній з багатьох залів дому оселі відбувся бенкет, який організував Микола Мороз. У панелі на тему „Яке завдання української діаспори?“ та „Яке завдання ОДУМ-у?“ найцікавішим дискусійним моментом був Андрій Смик. Діагнози та виступи будуть подані в журналі „Молода Україна“.

Під час концерту було прочитано текст листа до Івана Дем'янюка, який перебував у тюрмі в Ізраїлі, з побажанням йому здоров'я й витривалості, щоб його мукі скоро скінчилися виправданням в тих злочинах, що йому приписують недержавні українського народу, доставляючи різні „документи“ з фабрики КГБ. Лист до нього підписали сотні учасників зустрічі.

Успішна й багаторічна зустріч ОДУМ-у закінчилася великою ватрою.

НЕБУДЕННІ СВЯТКУВАННЯ В ГАНТЕРІ

В дні 4-го, 5-го й 6-го вересня ц.р. в Гантері, Н. Й., відбулися рідкісні святкування — триднівкі молитовні заходів до Пречистої Діви Марії у п'ятницю, 4-го вересня, о год. 6-й вечора, який відправив о. парох Я. Свищук в послуженні о. Казимира Рожка. Під час Молитви сестра служби Анатолія зі Стерфорду говорив про кончність молитви. Треба звертатися до Бога в усіх наших потребах, треба дякувати Богу за всі ласки, які Він нам дає, треба дякувати Йому за кожний прожитий день. Бог, як всезнаючий, напевно знає всі наші потреби й в якийсь спосіб їх заспокоїть.

Після рестрації й зустрічі учасників у гряді о. парох Я. Свищук виголосив доповідь п. н. „Слуга Божий Митрополит Андрей — Мойсей українського народу“. У своїй доповіді він дав цікаву паралелю між мучеником Божого Провидіння Мойсеем і Слугою Божим Андреем Шептицьким, вказуючи на велику подібність між ними. Як один, так і другий були мучениками великих харизм, що траплялися в людей тільки раз на тисячоліття. Прелегент ствердив, що Слуга Божий Андрей є завершенням нашої Християнської обнови в цей Тисячоліття нашого Христіянства.

Тому що о. прелат Ярослав Свищук є тепер парохом церкви св. Івана Хрестителя в Гантері, то ціла подія

відбулася в гантерській церкві й гряді. Святкування започатковано Молитвою до Пречистої Діви Марії у п'ятницю, 4-го вересня, о год. 6-й вечора, який відправив о. парох Я. Свищук в послуженні о. Казимира Рожка. Під час Молитви сестра служби Анатолія зі Стерфорду говорив про кончність молитви. Треба звертатися до Бога в усіх наших потребах, треба дякувати Богу за всі ласки, які Він нам дає, треба дякувати Йому за кожний прожитий день. Бог, як всезнаючий, напевно знає всі наші потреби й в якийсь спосіб їх заспокоїть.

Після рестрації й зустрічі учасників у гряді о. парох Я. Свищук виголосив доповідь п. н. „Слуга Божий Митрополит Андрей — Мойсей українського народу“. У своїй доповіді він дав цікаву паралелю між мучеником Божого Провидіння Мойсеем і Слугою Божим Андреем Шептицьким, вказуючи на велику подібність між ними. Як один, так і другий були мучениками великих харизм, що траплялися в людей тільки раз на тисячоліття. Прелегент ствердив, що Слуга Божий Андрей є завершенням нашої Християнської обнови в цей Тисячоліття нашого Христіянства.

В суботу, 5-го вересня, о год. 10-й рані о. прелат Ярослав Свищук і Казимир Рожко відправили Божественну Службу Божу в інтенції подяки за одержані ласки й даліше Боже благословення

в переведенні намічених плянів та в наміренні учасників. Після обіду запрошені учасники з Чикаго, Вашингтону, Філадельфії, Нью-Джерсі й Кергонксону оглядали Гантер і околицю та звиділи деякі важливі цікаві місця. О год. 6-й вечора відбулася вечеря в дольній залі гряди. Гарно освітлена й прибранна зала з портретом св. п. Андрея Шептицького на сцені та накрітими столами робили миле враження. Отець парох Я. Свищук провів молитву і благословив їду, а під час вечері нагородив грамотами подяки заслужених у праці Згромадження св. Андрея.

Після вечері Іванна Горчинська виголосила доповідь п. н. „Апостолу Слуги Божого Андрей при праці“. Прелегентка зробила загальний та подрібний перегляд праці Апостолу впродовж його 15-літньої праці, звертаючи особливу увагу на його харитативну й місію ділянки, згадала про втрату станції в Назареті й придбання оселі в Накс, Індіяна. Вона унаочнила свою цікаву доповідь численними знімками з праці Апостолу. Доповідь була дуже цікавою й викликала похвалу дискусію.

В неділю, 6-го вересня, після Служби Божої в горішній залі гряди відбулася доповідь д-ра Богдана Кондрі п. н. „Слуга Божий Митрополит Андрей — Богом вибраний ревнитель Христової Благовісті“. Він згадав у своїй глибоко продуманій доповіді важливі пастирські послання Слуги Божого, з яких треба згадати дуже важне послання „Не вбивай“. Девізю творів Митрополита був клич: „Коли не відродимося з висоти, не уведемо до Божого царства“. Діяльність Митрополита прелегент по

діляв на три групи: пастирську, місію-апостольську й філософську. Велику увагу в своїй праці присвятив Митрополит вихованню молоді.

Того ж дня о год. 6-й вечора відбувся музичний концерт дітей родини Федориків (десятеро дітей від 4 до 19 років) під управою їх мами, Ірини Федориків-Кондрі. Було це чудесне завершення святкування. Тих дітей можна сміло порівняти з австрійськими дітьми Фен Траппа з фільму „Савид оф Мюзик“, з тою різницею, що тамті співають, а ці грають на скрипках, віолончелях, фортепіані, сопілі, балайці — всі, включно з малою 4-літньою дівчинкою. Зала була вповнена й кожну точку влячав публіка нагороджувала щедрими негавуючими оплесками. Після концерту Олександр Коновал виголосив останню доповідь п. н. „Модерність і надприродна орієнтація“. Автор заторкнув проблему секуляризації сучасної суспільності та шкідливі наслідки ліберальних течій у сучасному світі. Він слушно зауважив, що наше українське суспільство не є вільне від тих шкідливих впливів. Він радить піти до основ релігійного виховання через поглиблення знання про основні принципи Христової Евангелії. Доповідь викликала живу, навіть до бурхливу дискусію, яку розвивав і дуже річковим виснаженням закінчив о. Михайло Харина — парох церкви Святої Тройці в Кергонксоні, даючи прелегентці велике признання й подяку. Подякою виконавцям програми святкування, всім чисельно присутнім за участь та молитвою закінчив о. парох Ярослав Свищук ці небуденні святкування.

Учасники

КИТАЙСЬКІ КЕРІВНИКИ призналися, що їхні військові літаки збили на китайській території в'єтнамський літак типу МіГ—21, який загинув на китайській території приблизно 30 миль від китайсько-в'єтнамського кордону. Китайські військові частини дуже часто зустрідаються на кордоні з такими ж частинами В'єтнаму, а принаймні разів році між ними доходить до більшх сутичок.

ПАКІСТАНСЬКА ГАЗЕТА, яка виходить англійською мовою п.з. „Пакістан Таймс“, повідомила, що місцеві селяни захопили біля пакістансько-афганського кордону два афганські гелікоптери, як перелітні кордон і з якою метою приземлилися біля одного маленького поселення. Селяни спочатку вітали їх, як своїх пілотів, але коли афганці відкрили вогонь вони зрозуміли в чому справа. За якийсь час два гелікоптери хотіли повернутися назад, правдоподібно для виконання якоїсь місії, але на них очікували вже озброєні селяни і з укріпленої захопили гелікоптери і залого, повідомивши рівночасно про випадок поліцію. На місце випадку прибули військові поліціянти і перебрали полонених.

Зайшла прикра помилка в події
бл. п. Михайла Пежанського
Між промовцями пропущено:
пл. сен. ВЯЧЕСЛАВА ВИШЕНСЬКОГО, який промовляв від Краєвої Булави Сеньйорату І
пл. сен. ЮЛІАНА КРИЖАНІВСЬКОГО від Куреня УПС „Ліви Чорти“.
Прошу вибачення.
ЛЮБОМИРА ПЕЖАНСЬКА

У ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
бл. п. інж.
СТЕФАНА ЮРІЯ ПРОЦЮКА
СЛУЖБА БОЖА і ПАНАХИДА

відбується
в суботу, 10-го жовтня 1987 р. о год. 7-й веч.
в церкві св. Юра, Схід 7-ма вул., Нью Йорк, Н. Й.

Про молитви просить
ОЛЕНА ПРОЦЮК, дружина

ЙОСИФ НАОРЛЕВИЧ,
помер 4-го жовтня 1987 р. у Філадельфії, Па.,
муж бл. п. Марії.
Залишив у смутку дітей:
НАДІЮ
ТАРАСА
РОСТИСЛАВА
ІРИНУ
РОКСОЛАНУ
ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться з похоронного заведення Кошубинського, Філадельфії, Па.

Маємо на складі нову книжку
Катерини Перелісної
ВІРШІ ДЛЯ ДІТЕЙ
Копіювати й ілюструвати Марти Гірич-Вовідики
Видання Союзу Українок Америки в Чикаго, 1986, з друкарні Семків і Семків, Давенс Гров, Іллінойс, сторін 51.
Великий формат, ціна \$7.00 з пересилкою
Книжку можна замовляти в
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Мешканців стейту Нью Джерсі обов'язує додати до ціни 6% стрейтвого податку.

Наукове Товариство ім. Шевченка й Історично-філософська Секція НТШ влаштовує
ЮВІЛЕЙНУ НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ
присвячену Тисячоліттю Хрищення Русі-України
Тематика:
Тисяча років українського Християнства і культури
23-25-го жовтня 1987 року в Філадельфії, Па.
Пл. Саль Університет
Філія Укр. Кат. Університету

П'ятниця, 23 жовтня, год. 3:00-8:30 — Філія УКУ
Перша історична сесія з доповідями І. Мірчука, О. Домбровського, М. Лабуньки і Б. Корчмарика
Субота, 24 жовтня, год. 9:30-12:30 — Ля Саль Університет
Англомова сесія з доповідями о. П. Біланюка, Ю. Гасцьо-го і Ю. Книш
Год. 2:00-4:30
Друга історична сесія з доповідями В. Пенцика, В. Маркуса і М. Кушніренка
Год. 4:45-6:45
Третя історична сесія з доповідями о. І. Мончака, В. Трємбіцького і П. Пудя
Паралельно відбуватимуться дві сесії з літератури, мовознавства та питань культури.
Год. 2:00-4:30 — перша сесія з доповідями А. В. Бойцун, В. Жили і Д. Шогрина
Год. 4:45-6:45 — друга сесія з доповідями Б. Чопика, Д. Маркуса і Е. Лашка
Год. 7:30 — СПІЛЬНА ВЕЧЕРЯ в Ля Саль Університеті
Святкове слово Я. Падоя
Головна промова О. Прицка
Неділя, 25 жовтня, год. 10:00-12:30 — Філія УКУ
Сесія з різних питань з доповідями М. Диміцького, Р. Осінчука й І. Головінського
Год. 2:00-4:30
Сесія з мистецтвознавства і музикознавства з доповідями Ю. Березницького, о. М. Процика й І. Соневицького
Сесії ввечеря відбуваються в приміщеннях:
LaSalle University Філія УКУ
20th St. and Olney Ave. 7911 Whitewood Rd.
Рестрація на цілу конференцію 20 дол., що включає квиток на вечерю 24 жовтня. Сам квиток на вечерю — 15 дол.
До участі запрошують ширше громадянство організатори:

ІСТОРИЧНО-ФІЛОСОФІЧНА СЕКЦІЯ НТШ
ОСЕРЕДОК НТШ в ФІЛАДЕЛФІЇ

Парафіяльний Комітет Української Католицької Церкви св. Михайла для Відзначення 1000-ліття Хрищення України в Йонкерсі, Н. Й.
владштує
в неділю, 18-го жовтня 1987 року, о год. 4-й по пол.
в аудиторії SAUNDERS HIGH SCHOOL при 145 Palmer Road, Yonkers, N.Y.
СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ
УКРАЇНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ
у виконанні
Українського Хору „Думка“ з Нью Йорку
під орудою Семена Комірного, при фортепіані Тетяна Поташко
Комітет запрошує на цей Концерт всіх українців Йонкерсу та околиці.

Наукове Товариство ім. Шевченка в Нью Йорку
запрошує Членів й Українське Громадянство на
ДОПОВІДЬ
ТРИ ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ
ВОЛОДИМИРОВОГО ХРИЩЕННЯ
РУСИ-УКРАЇНИ: ОБРЯД,
ІЕРАРХІЯ, ЛІТУРГІЧНА МОВА
яку виголосить
Омелян Прицак
що відбувається
у суботу, 17-го жовтня 1987 р. о год. 2:30 по пол.
в домі НТШ в Нью Йорку, Н. Й.
при 63 Четверта Авеню, між 9 і 10 вулицями

Разом з меморіалом і петиціями був переданий Папі дарунок від мирян у формі образу, який представляє Доброго Пастиря. Цей образ вишиває українська жінка, в'язень сумління у совєтському концтаборі у 1950-их роках, нитками витягненими з власного одягу.
У своєму слові до мирян, в українській мові, Папа вітаючи учасників Шостого конгресу мирян сказав:

Після цього голова УПСО передав Папі меморіал у трьох мовах: українській, англійській і італійській. Меморіал підписали 385 мирянських діячів і 60,153 мирян (під петиціями до Папи) в ЗСА, Канаді, Англії, Австралії, Аргентині, Німеччині, Франції, Бельгії, та представники римської громади.
Разом з меморіалом і петиціями був переданий Папі дарунок від мирян у формі образу, який представляє Доброго Пастиря. Цей образ вишиває українська жінка, в'язень сумління у совєтському концтаборі у 1950-их роках, нитками витягненими з власного одягу.
У своєму слові до мирян, в українській мові, Папа вітаючи учасників Шостого конгресу мирян сказав:

Український Народний Союз
пошукує повністю або частково
затруднених, досвідчених

АГЕНТІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

ЗАГАЛЬНИХ АГЕНТІВ-ПРОДАВЦІВ

зі знаннями української і англійської мов
на околиці:

Торонто, Монреаль, Едмонтон, Вінніпег
та інших теренів

- Допомогти інформації
- Платня у формі зачету
- Комісове
- Всі бенефіти

Звертатися до:

Mr. JOHN HEWRYK
Supreme Director for Canada
327 Mc Adam Ave.
Winnipeg, 4, Man.
Canada R2W 0B3
Tel.: (204) 582-8895
або до:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 451-2200

UNIVERSITY OF MINNESOTA

has an open position of

PROJECT COORDINATOR/INDEXER

The Immigration History Research Center, a research facility and special collection dedicated to the study of American immigrant and ethnic groups from Eastern, Central, and Southern Europe and the Near East, seeks a qualified individual to coordinate the Svoboda Index Project. This project is a joint venture of the IHRC and the Ukrainian American Association to publish a retrospective index to the Ukrainian American newspaper Svoboda.

DUTIES: Selecting terms from newspaper for index, supervising computer data entry of index terms, coordinating index publication production, proofreading and editing, preparing budget and status reports, assisting in project publicity efforts.

QUALIFICATIONS: Required — BA/fluency in written Ukrainian and English. Highly desired — professional indexing experience (related library cataloging experience may be considered).

Desired — Masters degree in History, Slavic Studies, or Library Science, knowledge of Ukrainian and/or Ukrainian American history, publication editing and production experience, word processing background, supervisory experience, self-motivation and problem solving ability.

SALARY: Negotiable. \$20,000 minimum.
APPOINTMENT TERM: One year, with possibility of renewal depending upon funding, available immediately.
TO APPLY: Send letter of application, resume, and names, addresses and phone numbers of three references by October 30, 1987 to:

JOEL WURL

SVOBODA Search Chair

Immigration History Research Center

826 Berry Street, St. Paul, MN 55114

The University of Minnesota is an equal opportunity educator and employer and specifically invites and encourages applications from women and minorities.

Маємо ще на складі деякі видання творів

Дарії Ярославської:

ОСТРІВ ДНІП. Роман. Трилогія „Повінь”. Друга частина. Українське В-во „Добра Книжка”, Торонто, 1969, з друкарні оо. Василія, сторін 320. Ціна \$10.00

ПІД ЧУЖІ ЗОРІ. Роман. Трилогія „Повінь”. Частина третя. Українське В-во „Добра Книжка”, Торонто, 1971, з друкарні оо. Василія, стор. 258. Ціна 10.00

ПРАПОР. Новелети. 1-ша частина: У світі вільної думки. В-во „Київ”, Філадельфія, 1981, сторін 191. Тверда оправа, ціна 15.00

ПАПОРОТЬ НЕ ЦВІТЕ. Повість. Завдання. 1-ша частина. На матеріалі записок дівизинки. Накладом автора, 1976, з друкарні Петра Ямника в Кліфтоні, сторін 243. Тверда оправа, ціна 15.00

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
New Jersey residents add 6% sales tax

ШАНОВНІ ЧИТАЧІ!

Лихається дуже мало часу для приготувань до гідного відзначення найбільше величній події української історії, 1000-ліття прийняття християнства українським народом.

Допоможіть своєму скорою і щедру пожертвою виконати всі заплановані акції Крайового Комітету Тисячоліття Християнства в Україні.

Чеки проситись виставляти на: UUAARC, INC. — MILLENNIUM OF CHRISTIANITY IN UKRAINE FUND та вислати на адресу: 1319 W. Lindley Avenue, Philadelphia, Pa. 19141.

Пожертви звільнені від уподаткування

Складаю (складаємо) пожертву в сумі

Посвідку проситись виставити на

(по-англійськи)

та переслати

на адресу

(по-англійськи)

Дата

Підпис

Праця над збіркою матеріалів і документів про вбивство С. Бандери

15-го жовтня ц.р. минає 28 років від дня підступного вбивства московськими імперіалістами провідника ОУН Степана Бандери.

Ім'я С. Бандери ще за життя стало символом боротьби українського та інших поневолених народів за визволення з московської неволі.

Після програнних Визвольних змагань 1918-20 років Україна опинилася під чотирма займанцями. Москва послідовно і пляново масовими вбивствами, голодом, концтаборами і русифікацією нищить український народ в Батьківщині, а на еміграції фізично ліквідує визначних національних провідників.

Петлюра, Коновалець, Бандера (Париж 1925, Роттердам 1938, Мюнхен 1959) символізують сталі московсько-наступу і нашої боротьби.

Коли 15-го жовтня 1959 року блискавокою розійшлася в українській діаспорі трагічна вістка про смерть Бандери, перед очима тоді ще молодого покоління стали короткі і скупі згадки про попередніх вбивств наших провідників людей. Ще й сьогодні пригадується, з якою запалістю шукали ми тоді, учні таборів гімназій, маленькі пам'ятки чи збірки, видані українцями в Америці, щоб довідатися, як писала про ці події чужа і своя преса. Читаючи ці скупі інформації, якесь дивне почуття жалю, приниження і сорому з однієї сторони, а з другої тверда постановка, що ніколи більше не дозволимо на того роду трактування підступної смерті наших провідників людей, глибоко запали в душу тодішньої молоді покоління.

Систематично з першого дня розпочато збирання матеріалів про смерть С. Бандери, про заходи і трюки московської агентури, далі вивчення вбивства, процес і реакції української, чужої і ворожої преси. Збірка матеріалів, зібрана заходами проф. Петра Гоя, охоплює час від 15-го жовтня 1959 до 1967 року включно. Матеріали — це в різних мовах газетні і журнальні інформації та аналітичні статті, документи з процесу, спеціальні рапорти, пресові повідомлення, радіо та телевізійні програми тощо. Матеріали друковані різними мовами світу.

Саміх тільки газетних статей після консервації і оформлення буде біля 5 тисяч сторінок формату 11" на 8 1/2". Журнальних статей коло 600 стор., спеціальних рапортів, звідомлень, радіо і телевізійних програм та документів з процесу буде знову біля 1000 стор. Разом всього матеріалу після опрацювання його є між 6-7 тисяч сторінок.

Це є найбільша нині українська збірка документів і матеріалів про московське вбивство українських провідників людей. Збірка матеріалів не є вичерпною чи повною. Деякі країни є слабше заступлені, в інших знову бракує повних вихідних даних для статей, які потрібно буде ще доповнити. Збірка може бути доповнена окрема матеріалами англійськими із США, Канади і Австралії при допомозі зі шкільної і студентської молоді (про це буде окрема

стаття). Стан матеріалів збірки з огляду на якість паперу (газетний папір), вік матеріалів і атмосферні впливи є в дуже зловому стані. Папір частинно висох, пожовк, кришиться, блідне друк і світлина. — так що за два роки ця надзвичайно цінна збірка матеріалів може перетворитися в масу безвартісного паперу. Тому кожна негайна дія, тобто консервація і повне опрацювання матеріалів.

У січні 1986 року заходами Інституту мартирології при Фундації УВУ і Ліги Визволення України розпочато праці над збереженням і опрацюванням матеріалів. До кінця вересня 1987 року оформлено 1970 сторінок чужої преси (Німеччина, Австрія, Швейцарія, Франція і Італія). Це майже одна третя зібраного матеріалу.

Нашою ціллю є зберегти увесь зібраний матеріал, перевести ряд консерваційних праць, користуючись при тому досвідом бібліотечних відділів спеціальних колекцій та архівів. Цілість матеріалу поділити на країни, під країнами в мови і в хронологічному порядку опрацювати його. Окремо будуть опрацьовані газетні статті, журнальні, спеціальні видання, документи тощо.

Українські матеріали без огляду на форму чи місце видання будуть зібрані разом. Всі матеріали потрібно буде поділити відповідно на теми від 500 до 700 сторінок кожний. Опрацювати від-

повідні індекси до зібраного матеріалу. Зробити певну кількість копій цілість матеріалів, далі цілість колекцій змикрофільмувати і примістити в більших державних бібліотеках та в дослідних наукових центрах, і тим самим зберегти цей документальний матеріал назавжди й уможливити доступ для всіх грядущих поколінь.

Щоб докінчити працю над реставрацією матеріалу, опрацювати по сторінках, зробити тисячі копій, посторінкувати, зробити хоч частинну верифікацію і доповнення, а головне відповідні індекси, потрібно приблизно від 2.5 до трьох років праці досвідченого архіваря з побіжною допомогою і апаратурою. Закінчення проекту збірки матеріалів і документів буде коштувати приблизно 55-60 тисяч доларів.

З огляду на важливість і стан колекції — звертаємося до української спільноти допомогти нам фінансово завершити цю одну того роду збірку матеріалів і документів про московське вбивство. Поодинокі томи „Збірки матеріалів і документів” можуть бути спонсоровані окремими жертводавцями з відповідною присвятою.

Всі грошові пожертви як і пожертви матеріалів можна віддати від податку. Просимо вислати чеки чи матеріали на такі адреси: в Америці — UFU Foundation (Martyrology B); 203 Second Ave., New York, N.Y. 10003. В Канаді — Ukrainica (Martyrology B) 140 Bathurst Street, Toronto, Ont., M5V 2R3, Canada.

Інститут Мартирології при Фундації УВУ

Вечір на пошану В. Стуса

У другу болочку річницю смерті великого сучасного поета й полум'яного патріота Василя Стуса, замученого московсько-большевицькими катками в ГУЛагу, квілелська громада вшанувала його пам'ять урочистим вечором стараннями Окружної Управи Союзу Українок Америки на стейт Огайо і учительської громади у Клівленді, який відбувся в суботу, 26-го вересня ц.р. о 7-й годині вечора в залі школи св. Йосафата ім. Митрополита Андрія Шептицького в Пармі, Огайо.

На фронтонній стіні сцени на широкому барвистому килимі прикрашений квітами видний портрет замученого поета. У програмі ввечера були слово-доповідь про життя і творчість поета, примістивши читання його поезій, виступ бандуристів.

Жалобно-святковий ввір відкриває вступним словом культурно-освітній референтка окружної управи Ольга Дем'янчук і передає вєлення програмою організації референтів учительської громади Любі Мичковський, яка попросила до слова голову учительської громади д-ра Степана Волянника. У своїй змстовній доповіді він схарактеризував поетичну творчість Василя Стуса і в подробностях розповів про страждальний життєвий шлях поета, замученого московськими людимионавниками.

Одного з найкращих сучасних українських поетів, про якого співзв'язь Зорян Попалюк у розмові з життєвим в'язем поетом Михайлом Хейфецом сказав, що „тепер в Україні більшого поета немає”.

У продовженні програми союзниця і громадська діячка Марія Адамович зглаго-

ким надхненням прочитала чотири поезії, а саме: „Земля гойдається під нами”, „Остання пісня”, „Ну й сон нападати не хоче”, „Господи, гніву пречистого благаяю”. Після цього виступили члени Школи Бандуристів ім. Григорія Кітасова при соборі св. Володимира в Пармі у складі: Марта Лис, Орест Голубець і Надя Тарнашук, які виконали „Пісню про річку-землю”, „Ой горе тії чайці”. Інструктором школи є Марта Лис.

Потім Люба Болнар, союзниця її колишня дикторка українських радіомовлень, прочитала поему „Як добре те, що смерті не боюся”, „Після неба, плач”, „Летять літа як голуби”, „Мені наснився тихий сад”. Продовжуючи читання чудових поезій Василя Стуса, Ліда Вірста, союзниця і дикторка української радіопрограми, зглаголюючи зворушенням прочитала поезії „Мені здається, живу завжди”, „Біля гірського вогнища”, „Гайдамаки”, „Меланція”. На закінчення програми виступив відомий вже український громадський діяч, член Канцелярії Бандуристів, Григорій Кітасовський, мовлячи, який відіграв при аккомпаньєменті бандури свою власну композицію до слів поему Василя Стуса „Остання пісня”.

Закриваючи святковий вечір, д-р Степан Волянник сердечно подякував виконавцям, а зокрема присутнім на залі, що являли своїм обов'язком прийти на цей вечір і віддати пошану поету, який за безмежну любов до своєї рідної культури, мови, свого народу віддав у муках своє життя. А тим, що не прийшли, але могли прийти, а таких було дуже багато, хай дух мученика, борця за Україну Василя Стуса їм простить.

Присутня

Михайло Данилюк КОРОТКИЙ АНГЛО- УКРАЇНСЬКИЙ МЕДИЧНСЬКИЙ СЛОВНИК

Редактор:
В'ячеслав Давиденко
В-во Свобода, Джерзі Сіті-Нью-Йорк, 1970, стор. 50, ціна \$5.00 з пересилкою.
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язує 6% продажного податку

Замовляти:
Svoboda Book Store
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY

by Savella Stechishin.
TRADITIONAL UKRAINIAN COOKERY by Savella Stechishin (Handling and postage charges included) — \$16.00.
New Jersey residents add 6% sales tax.

SVOBODA BOOK STORE
30 Montgomery Street
Jersey City, N.J. 07302

ПОМІШАЛИСЯ РОКИ, ПОМІШАЛИСЯ ГЕНЕРАЛИ...

У передовій п. з. „Америка допоможе Польщі, але... („Свобода” ч. 190 з 3-го жовтня ц.р.) треба читати: „Відвідини віцепрезидента 3СА в Польщі були офіційні і він двічі мав наради з генералом Ярузельським та resortовими міністрами”. — Ред.

УКРАЇНСЬКЕ ПІДПРИЄМСТВО

So. Bound Brook Monument Co.

45 Mountain Avenue, Warren, N.J. 07060
РАІСА ХЕЙЛИК, власник
(201) 647-7221 ■ (201) 647-3492

ПРИЙМАЄМО ЗАМОВЛЕННЯ І СТАВИМО ПАМ'ЯТНИКИ, МАВЗОЛЕЇ, СТАТУЇ З РІЗНИХ ГРАНІТІВ, МАРМОРІВ І БРОНЗИ НА ПРАВОСЛАВНОМУ ЦВІНТАРІ Св. АНДРІЯ В С. БАНД БРУКУ, Н. ДЖ. ТА ІНШИХ ЦВІНТАРЯХ В 3СА

XII-ий семінар хорових диригентів в Едмонтоні

Літургії К. Стеценка, художні якості твору, традиції виконання, стилістичні особливості, хорознавство, українська хорова музика (шкільні форми в українській хоровій музиці — концерти, кантати, поеми, ораторії, духовна та образова музика), аналіз хорових партитур, сольфеджіо та теорія музики, практичне диригування — індивідуальні заняття, та праця з семінарним хором. Кожний учасник мав нагоду працювати з семінарним хором, який складався з самих семінаристів, доповнених 14 співаками-гостями, членами різних едмонтонських хорів, які кожного дня приходили на співанки-лекції і цим у великій мірі допомогли успішному проведенню семінару. Ім висловлюємо признання і велику подяку.

Репертуар цього річного семінару включав такі твори: „Нині отупієши” А. Велеля, XIX-ий концерт „На Тя Господи уповах” Д. Бортнянського, „Орися ж, моя ниво” та „Верховини, ти світку наш” М. Лисенка, „О Тебї радується” О. Кошиця, „Ой вінку, мій вінку” Л. Ревуцького, „Із-за гаю сонце сходить” Б. Лятошинського, „Полубила чорнобрива козака дівчина” Ф. Надененка, „Не гайся” — уривок з оперети „Легенда про Київ” О. Білаша, „Боже, спаси!” — з Давидо-

вих псалмів — М. Кузана, „Ходить вітер по житті” З. Лавришина. На заключному концерті — вечір диригентів — кожний семінарист продиргував одним з вище згаданих творів. Варто зауважити, що на цьому концерті вперше прозвучала твори двох сучасних композиторів Мар'яна Кузана з Парижу та канадського композитора і рівночасно викладача семінару Зенона Лавришина.

Під час семінару в Едмонтоні відбулася небуденна подія, зв'язана з святкуванням 1000-ліття Хрищення України. 23-го серпня в церкві св. Василя відбулася прем'єра Літургії канадського композитора Юрія Філя. Літургія, створена композитором до святкування 1000-ліття Хрищення України на замовлення семінаристів-диригентів хору св. Василя Єлисавети Андерсон, була виконана 90-членами злученим хором, базу якого творив хор церкви св. Василя. Підготувала і диригувала хором диригентка Є. Андерсон. На прем'єрі був присутній композитор Юрій Філя. Семінаристи з викладачами мали нагоду бути на генеральній пробі та на прем'єрі Літургії.

Народження нової Літургії — це величезна подія в духовному і культурному житті нашого народу. Тепер в Едмонтоні триває інтенсивна підготовка до постановки ораторії „Неофіти” на слова Т. Шевченка, муз. Мар'яна Кузана, яка відбудеться 12-го червня 1988 року. Недавно відбулася небувала подія — закінчення запису 35 духовних концертів Дмитра Бортнянського Фундацією 1000-ліття Хрищення України. В творчій та організаторській праці були заангажовані семінаристи чи колишні семінаристи. Все це

до деякої міри результат корисної праці наших семінаристів. Тому на закінчення звіту про працю цього річного семінару наведу слова маестра Володимира Колесника, виголошені до семінаристів під час вечора диригентів: — „Людина прагне до знань і як тільки в неї перестав бути це прагнення, вона фактично перестав бути людиною. Щоб ви зрозуміли, що семінар не є кінцем нашого навчання. Я ставився до вас не як до посудини, яку можна було заповнити знаннями, але як до серця, яке треба запалити, щоб ви полюбили нашу пісню, наше мистецтво, нашу культуру. Служити своїй культурі, значить служити своєму народові, а служити народові — це найвище благо людей... Поза народністю, поза своєю культурою ні мистецтво, ні істина не існують. І тому я хочу привзвати вас, дорогі колеги, до того, щоб ви продовжували вивчати наше мистецтво, популяризувати його як серед свого народу, так і серед інших народів світу. Мистецтво є великою силою і засобами мистецтва робляться чудеса. Без мистецтва, без духовного життя немає людського життя, а є тваринне, тому закликаю вас бути чесними та вірними нашому прекрасному мистецтву”.

Українське Музичне Товариство Альберти складає подяку за фінансову підтримку урядові Альберти, Фундації ім. Т. Шевченка, Братству св. Івана в Едмонтоні, Українському осередку для ресурсів і розвитку при Грент МекЮвен Комуніті Коледж.

Наступний семінар хорових диригентів відбудеться від 13-28-го серпня 1988 року. Зацікавлених прошу звертатися на адресу: Ukrainian Choral Conductors Seminar 11728-97 Street Edmonton, Alberta T5G 2Y1

Марія Дитиняк

Комітет Оборони Української Спащини

та

Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу

закликають Вас

СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВУ

на його працю та акції для

1. Поширення правди про Україну
2. Поборювання очорнювання та знеславлення українців
3. Оборони громадянських прав українців

Пожертви просимо пересилати тільки чеками, або поштовими переказами (не готівкою) на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

враз з вповненим виразком цього заклику

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, та вкше та адресу

Сума пожертви \$

ім'я та прізвище

адреса поштової скриньки

місцевість, місто, поштовий код

Маємо на складі

IV і V ТОМ ТВОРІВ МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО

під загальною редакцією

Григорія Костюка

IV том — 662 стор. ціна 30.00 дол.
V том 834 стор. ціна 35.00 дол.

Об'єднання Українських Письменників „Слово” і Видавництво „Смолоскип” ім. Василя Симоненка, Нью-Йорк, Балтимор, Торонто, 1983 і 1986.
Мешканці стейту Нью-Джерсі обов'язує 6% продажного податку

Svoboda Book Store

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302